

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ

la proiectul legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative (nr. 155 din 17.05.2018)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege menționat, conform prevederilor art.54 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797- XIII din 02.04.1996 și ale Legii privind actele legislative nr.100 din 22.12.2017 și expune următoarele.

Proiectul de lege a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă a Guvernului Republicii Moldova, fapt ce corespunde art. 73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 din Regulamentul Parlamentului.

Prezentul proiect a fost elaborat în rezultatul propunerilor prezentate de către ministere și autoritățile administrative centrale în scopul contracarării unor fenomene îndreptate spre încălcarea unor drepturi constituționale ale persoanei fizice, atentarea la sănătatea populației, precum și atentarea la ordine și securitatea publică.

În urma examinării prevederilor prezentului proiect, Direcția generală juridică expune următoarele obiecții:

1. La art. I din proiect, autorii propun modificarea alin. (4) din art. 27 al Legii nr. 131 din 07.06.2007 privind siguranța traficului rutier în scopul interzicerii circulației pe drumuri publice pe timp de noapte și condiții de vizibilitate redusă a autovehiculelor care au amplasat volanul pe partea dreaptă a axei longitudinale. Atragem atenția autorilor asupra faptului că, art. 27 al legii menționate prevede controlul instruirii personalului din domeniul transportului rutier și includerea la acest articol a unor restricții ce se răsfrâng asupra tuturor conducătorilor auto este incorectă. Considerăm necesar de introdus această restricție la art. 37 din lege.

2. La pct. 5 din art. II al prezentului proiect, autorii propun modificarea alin. (3) din art. 34 al Codului contravențional nr. 218 din 24.10.2008 în scopul modificării termenului de achitare în jumătate a amenzii aplicate. Prin prevederile propuse,

contravenientul este lipsit de acest drept în cazul depunerii unei contestații. În așa mod, în cazul în care contravenientul decide să-și exercite dreptul constituțional de acces liber la justiție (garantat prin art. 20 din Constituție), acesta este lipsit de a achita în jumătate suma amenzii. O astfel de limitare nu are o justificare juridică și contravine dreptului la un tratament egal în fața legi (garantat de art. 16 din Constituție). În același context, menționăm și opinia Curții Constituționale exprimată în Hotărârea nr. 7 din 26.04.2018 și anume: *”Curtea menționează că posibilitatea de a achita jumătate din amenda stabilită reprezintă un drept al contravenientului acordat prin lege, fiind conceput pentru realizarea scopului legitim general al asigurării ordinii publice. Termenul de 72 de ore stabilit de dispozițiile contestate nu poate fi utilizat contrar scopului pentru care a fost instituit.”* În acest context, considerăm că, adoptarea unui astfel de tratament diferențiat nu are o acoperire juridică și poate rezulta într-o apreciere de neconstituționalitate a normei date din partea Curții Constituționale.

3. La pct. 8 din proiect, autorii propun completarea Codului contravențional nr. 218 din 24.10.2008 cu un nou articol (44¹) care să prevadă condițiile de aplicare a unei sancțiuni mai blânde decât cea prevăzută de lege. Atragem atenția autorilor asupra faptului că, din prevederile propuse, nu este clar cu cât ar putea fi mai blândă sancțiunea și în ce condiții anume ar putea surveni un astfel de tratament diferențiat. O astfel de abordare ambiguă care admite interpretări abuzive, ar putea încuraja manifestarea unui comportament corupțional din partea autorităților abilitate cu dreptul de constare și aplicare a sancțiunilor. De altfel, se constată și faptul că, norma dată este contrară principiului legalității și certitudinii juridice. În același context, menționăm și atenționările Curții Constituționale privind obligația statului de a edicta într-o manieră previzibilă, accesibilă și clară normele adoptate. Testul preciziei legii impune ca legea, în situația în care oferă o anumită marjă de discreție, să indice cu suficientă claritate limitele acesteia (HCC nr.5/2018, HCC nr.26/2016, HCC nr.26/2010, etc.).

4. La pct. 15 din proiect, autorii propun completarea alin. (4) din art. 74¹ ale Codului contravențional nr. 218 din 24.10.2008. Suplimentar la cele propuse de autor, considerăm necesară substituirea termenului ”și” din textul alineatului menționat cu termenul ”și/sau”. Modificarea dată o considerăm necesară pentru a evita situația în care, pentru constatarea contravenției date este necesară îndeplinirea cumulativă a acțiunilor de încălcare a regulilor de stocare și utilizare a datelor cu caracter personal. În opinia noastră, încălcarea regulilor de stocare a datelor poate avea loc și fără încălcarea regulilor de utilizare a acestor date și invers, iar termenul ”și” presupune condiția de comiterea cumulativă a ambelor încălcări pentru constatarea contravenției.

5. La pct. 22 din proiect, autorii propun completarea art. 109 din Codul contravențional nr. 218 din 24.10.2008 cu un nou alineat care să prevadă răspunderea contravențională pentru acceptarea directă sau indirectă sau beneficierea de serviciile de spălare a vehiculelor, utilajelor și ambalajelor în apele naturale, în preajma lor și în alte locuri neautorizate. Considerăm necesară substituirea termenului ”și” din textul

alineatului menționat cu termenul ”și/sau”. Modificarea dată o considerăm necesară pentru a evita situația în care, pentru constatarea contravenției date este necesară îndeplinirea cumulativă a acțiunii de beneficiere de serviciile de spălare a vehiculelor, utilajelor și ambalajelor. De asemenea, atragem atenția autorilor asupra faptului că, sancțiunea aplicată celor care beneficiază de astfel de servicii este mai mare decât sancțiunea aplicată celor care le oferă. Această disproporționalitate nu are vre-o acoperire juridică și urmează a fi redresată din motiv că.

6. La pct. 25 din proiect, autorii propun modificarea art. 155¹ ale Codului contravențional nr. 218 din 24.10.2008. Prin prevederile propuse (alin. (2)), va constitui faptă contravențională doar depășirea cu cinci zile lucrătoare a termenului maximal prevăzut pentru raportarea exportului, importului de tehnologii, materiale dispozitive, softuri, echipamente ce cad sub incidența regimului de garanții nucleare. Acordarea unui astfel de termen suplimentar de a nu executa cerințele legale nu este argumentat în nici un fel și va crea oportunitatea ”legală” de a nu executa termenele pentru raportările menționate.

7. La pct. 39 din proiect, autorii propun modificarea sancțiunii aplicate în cazul săvârșirii contravenției prevăzute de art. 207 din Codul contravențional nr. 218 din 24.10.2008. Atragem atenția autorilor asupra faptului că, articolul dat conține două alineate și respectiv două sancțiuni. Astfel, nu este clar la care prevedere anume se referă modificarea propusă. Menționăm repetat necesitatea respectării principiului legalității și certitudinii juridice.

8. La pct. 45 din proiect, autorii propun completarea art. 228 din Codul contravențional nr. 218 din 24.10.2008 cu un nou alineat (8) care să prevadă răspunderea contravențională pentru exploatarea vehiculelor pe drumurile publice cu structura rutieră capitală și structura rutieră ușoară care au pe roți noroi sau materiale de construcție ce se depun pe carosabil. Luând în considerație calitatea generală a drumurilor (în special în mediul rural), atenționăm asupra imposibilității de a respecta această interdicție. În așa mod, nu este clar ce ar trebui să întreprindă un conducător al mijlocului de transport care iese de pe un drum rural (care de cele mai multe ori nu este asfaltat) pe un drum asfaltat. Această ambiguitate a normei admite interpretări abuzive și discreționare din partea agenților constatatori și nu oferă o claritate a conducătorilor de vehicule asupra obligațiilor sale (a se vedea obiecțiile expuse la pct. 3 din prezentul aviz).

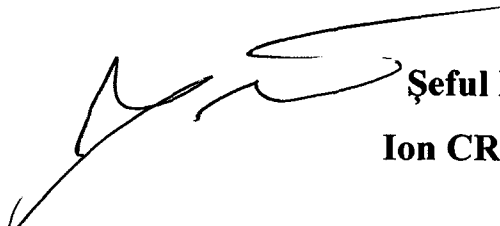
9. La pct. 46 din proiect, autorii propun modificarea art. 230 din Codul contravențional nr. 218 din 24.10.2008. Atragem atenția autorilor că, în redacția propusă, atât alin. (1) cât și alin. (2) ale art. 230 vor prevedea interdicția de a conduce un vehicul cu numărul de înmatriculare camuflat, însă sancțiunile pentru această contravenție vor fi diferite. Această ambiguitate a normei admite interpretări abuzive și discreționare din partea agenților constatatori și nu oferă o claritate a conducătorilor de vehicule asupra obligațiilor sale și a eventualelor sancțiuni în cazul neexecutării

acestora (a se vedea obiecțiile expuse la pct. 3 din prezentul aviz). Considerăm necesară eliminarea acestei interdicții din unul din alineate.

10. La pct. 79 din proiect, autorii propun abrogarea art. 343 din Codul contravențional nr. 218 din 24.10.2008, însă în nota informativă nu se conțin careva argumente asupra necesității de a exclude răspunderea contravențională în cazul transmiterii sau tentativei de a transmite către deținuți a obiectelor, substanțelor sau produselor interzise. Acest fapt contravine prevederilor art. 30 din Legea privind actele legislative nr.100 din 22.12.2017 care expune condițiile de conținut a notei informative.

11. La pct. 127 din proiect, autorii propun modificarea art. 441 din Codul contravențional nr. 218 din 24.10.2008 care prevede condițiile în care procesul contravențional nu poate fi pornit, iar dacă a fost pornit, urmează a fi încetat. Atragem atenția autorilor asupra faptului că, în cazul adoptării propunerii date, în situația contravențiilor în care din start nu a fost identificat făptuitorul, nu va putea fi pornit un proces contravențional, iar conform art. 374 din Codul contravențional, procesul contravențional este activitatea desfășurată de autoritatea competentă, cu participarea părților și a altor persoane titulare de drepturi și de obligații, avînd ca scop constatarea contravenției, examinarea și soluționarea cauzei contravenționale, constatarea cauzelor și condițiilor care au contribuit la săvîrșirea contravenției. Respectiv, identificare făptuitorului poate fi făcută doar în cadrul procesului contravențional. Însă, în contextul modificării propuse, în cazul sesizărilor privind comiterea contravențiilor în care inițial nu este cunoscută identitatea contravenientului (inclusiv în cazul plîngerilor depuse, constatării contravențiilor prin intermediul sistemului de supraveghere a traficului rutier, etc.), pornirea unui proces contravențional în scopul identificării contravenientului și stabilirii tuturor circumstanțelor va fi ilegală. În acest context, considerăm că operarea modificărilor propuse prin pct. 127 din proiect este contrară scopului general urmărit de asigurare a ordinii publice.

Reieșind din cele menționate, considerăm că asupra oportunității adoptării proiectul legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative, urmează să se pronunțe Parlamentul Republicii Moldova în ședință plenară.

Șeful Direcției
Ion CREANGĂ